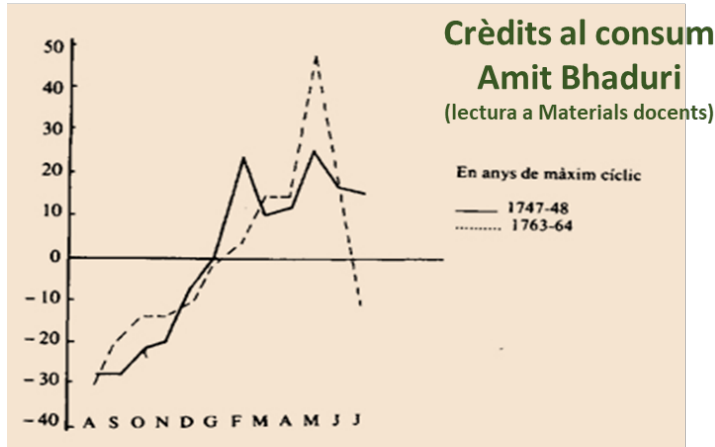

Classe sobre endeutament

Història Agrària

S'ha de tornar blat pel valor P_x

Al juny es fa la collita del blat

Com el preu s'ha reduït a $P_x/2$
o $P_x/3$ es tornen 2 o 3
quarteres

Som davant d'un interès
usurari del 100 o 200 per cent

Abril o maig
Compra a crèdit d'una
quartera de blat per fer pa

El deute s'estableix pel
preu del blat, que és elevat
Ex: P_x

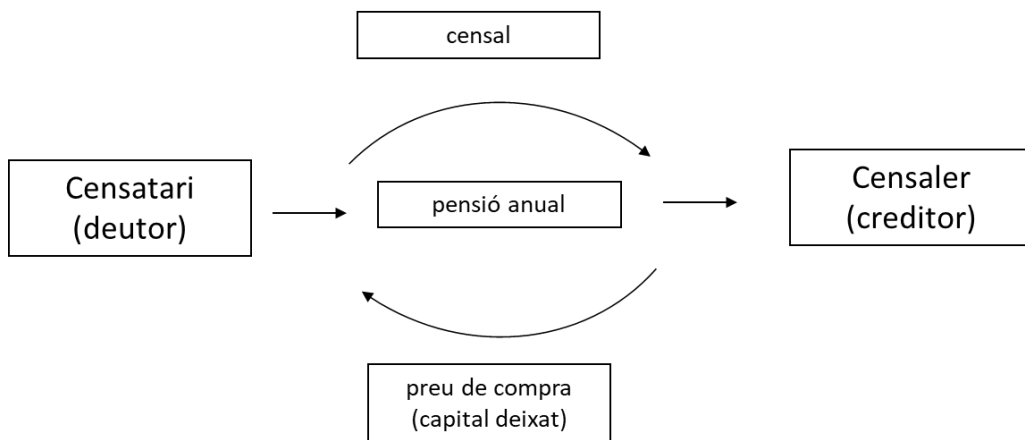
1 Quartera $\equiv$ 73,36 litres

Vàrem veure a classe el significat
dels crèdits al consum.
Endeutament de curta durada
però amb interessos abusius.

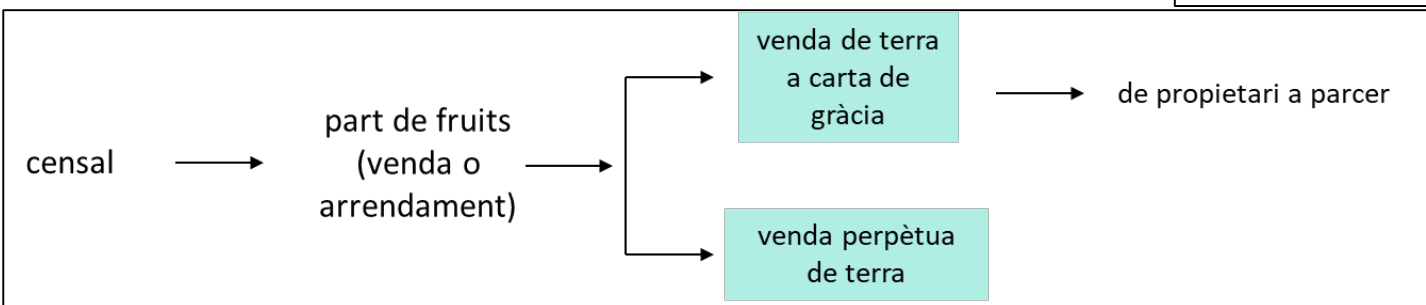

Desahuci d'una granja, Connecticut, USA,
1940. Vegeu "Farm Auction" a
<https://www.loc.gov/exhibits/bound-for-glory/exhibition-items.html>

Concepte d'usura: quan els interessos d'un préstec són superiors al rendiment mitjà de l'activitat productiva. Per exemple, a la Lleida de mitjans segle XIX es considerava que l'agricultura donava un 3 per 100 de guany si considerem 100 el valor de la terra, treball, eines,... Un 5 % d'interès ja es considerava usura.

A l'Edat Mitjana i per fer front a la prohibició que l'església feia del préstec, es crea la figura jurídica del censal. En castellà, *censo consignativo*. Qui necessita els diners (deutor) crea i ven un censal i qui el compra (creditor) cobrarà un interès (pensió). A Catalunya el 1750 passa d'un 5 a un 3%. No has de tornar el capital. És diferent als préstecs actuals. Si el tornes o tornes una part, deixes de pagar la pensió o la pagues només del que encara deus. El censal era la forma més comú d'endeutament a Catalunya des de l'Edat Mitjana fins el segle XVIII. Ho feien particulars o comuns (universitats, ajuntaments).

Quan un comú o un particular tenia molts censals que li dificultaven obtenir més crèdit, aleshores es creava una part de fruits sobre tota la collita o sobre una part i es venia a un negociant. Si es tornaven els diners es recuperava la part de fruits. Si s'arrendava, només es cedia per un nombre determinat d'anys.

Procés de proletarització, de separació dels productors dels seus mitjans de producció, procés d'acumulació primitiva/originària de capital.

Imaginem un petit pagès que té dificultats: passa de vendre censals a crear una part de fruits, i amb els diners en pot cancel·lar una part o tots els censals. Si la cosa es complica, acaba venent una part de la seva terra. Normalment opta per vendre-la a carta de gràcia. Això vol dir que si torna els diners al comprador, recupera la terra. Mentrestant passa a ser parcer de la terra venuda a carta de gràcia. Qui treballarà millor la terra que qui la vol recuperar! Poques vegades la podrà recuperar... No té perquè passar en una generació. Poc a poc, al llarg dels temps, hi ha famílies que acaben proletaritzant-se, perdent els mitjans de subsistència.

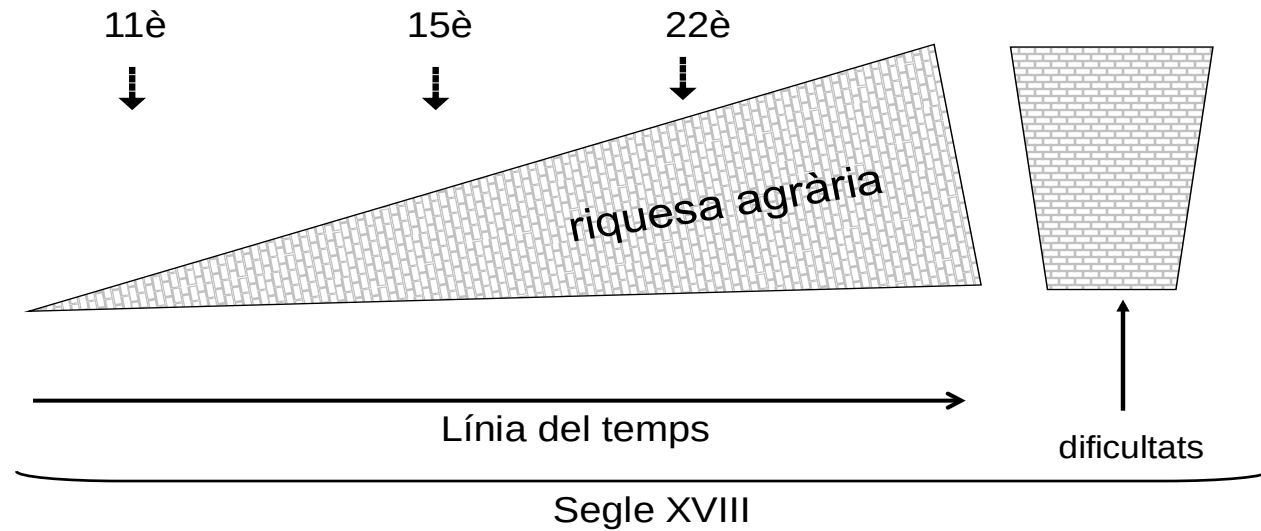
Les parts de fruits com element negociable en èpoques d'expansió. Per exemple, el segle XVIII.

Conforme la riquesa agrària va augmentant, una part de fruits (p. ex. un 11è) pot ser cancel·lada mitjançant la creació d'una altra més petita (p. ex. un 15è) amb l'import de la qual es pot cancel·lar l'11è. En èpoques de crisi (ex: segle XVII) o de dificultats (finals s. XVIII) aquestes possibilitats no es donen.

I sempre tot depèn de la situació de les famílies.

Qui té poca terra disposa de poc marge.

Els ajuntaments del segle XVIII tenen més capacitat de maniobra per millorar l'endeutament jugant amb les parts de fruits.

venda a carta de gràcia → arrendament
arrendament